

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI PRIOMA na lata 2012-2019

Opracowanie:
mgr Anna Rozentalska

Niniejszy *Plan Odnowy Miejscowości Prioma* został przyjęty Uchwałą Zebrania Wiejskiego Sołectwa Prioma z dnia 20.02.2012 roku oraz zatwierdzony Uchwałą Nr XVI/126/19/2012 Rady Gminy w Płońnicy z dnia 27.02.2012 roku

Luty 2012

<u>SPIS TREŚCI</u>	2
<u>WSTĘP</u>	3
1. <u>CHARAKTERYSTYKA I INWENTARYZACJA ZASOBÓW SOŁECTWA</u>	4
1.1. <u>Położenie</u>	4
1.2. <u>Historia</u>	5
1.3. <u>Mieszkańcy</u>	7
1.4. <u>Środowisko kulturowe</u>	8
1.4.1. <u>Zabytki</u>	8
1.5. <u>Użytkowanie terenu</u>	9
1.6. <u>Gospodarka</u>	10
1.6.1. <u>Bezrobocie</u>	10
1.6.2. <u>Rolnictwo</u>	10
1.6.3. <u>Przedsiębiorstwa</u>	11
1.7. <u>Infrastruktura techniczna</u>	13
1.7.1. <u>Wodociągi i zaopatrzenie w wodę</u>	13
1.7.2. <u>Kanalizacja i gospodarka ściekowa</u>	13
1.7.3. <u>Gospodarka odpadami stałymi</u>	13
1.7.4. <u>Gazyfikacja – zaopatrzenie w gaz</u>	13
1.7.5. <u>Telefonizacja i Internet</u>	13
1.7.6. <u>Drogownictwo i komunikacja</u>	13
1.7.7. <u>Sytuacja mieszkaniowa</u>	15
1.7.8. <u>Elektryfikacja i oświetlenie dróg</u>	15
1.8. <u>Infrastruktura społeczna</u>	16
1.8.1. <u>Placówki oświatowe i infrastruktura sportowa</u>	16
1.8.2. <u>Ochrona zdrowia</u>	16
1.8.3. <u>Pomoc społeczna</u>	16
1.8.4. <u>Ochrona przeciwpożarowa</u>	17
1.8.5. <u>Organizacje na terenie sołectwa</u>	17
2. <u>CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKAJANIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE</u>	18
3. <u>DIAGNOZA PROBLEMÓW</u>	19
4. <u>OCENA SYTUACJI ROZWOJOWEJ SOŁECTWA – ANALIZA SWOT</u>	20
5. <u>WIZJA STANU DOCELOWEGO – PRIOMA ZA KILKA LAT</u>	22
6. <u>KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI PRIOMA</u>	24
7. <u>OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA</u>	26
8. <u>MONITORING, OCENA I AKTUALIZACJA PLANU</u>	29
<u>SPIS TABEL</u>	30

WSTĘP

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości został opracowany dla wsi Prioma, administracyjnie przynależącej do Gminy Płońnica, powiatu działdowskiego w województwie warmińsko-mazurskim.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem strategicznym, stworzonym przy udziale mieszkańców. Określa strategię odnowy i rozwoju społeczno-gospodarczego dla danej miejscowości, w tym najważniejsze działania, które sami zainteresowani uznali za istotne dla swojej miejscowości, a które pomogą im rozwiązać problemy i osiągnąć stawiane sobie przez nich cele. Proponowane przedsięwzięcia mieszkańcy uznali za realne, możliwe do zrealizowania przy założeniu także ich własnej aktywności, oraz przy zaangażowaniu władz samorządowych Gminy Płońnica. Plan Odnowy Miejscowości pozwolił także na uświadomienie sobie przez mieszkańców ich roli w tworzeniu pomysłów na własny rozwój i poprawę warunków życia.

Sporządzenie a następnie wdrożenie Planu Odnowy wiąże się z określonymi korzyściami dla społeczności lokalnej:

1. możliwość korzystania z funduszy europejskich i innych zewnętrznych źródeł finansowania działań rozwojowych;
2. wzrost atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego;
3. wdrażanie pozytywnych zmian akceptowanych przez mieszkańców;
4. wzrost wartości majątku komunalnego – nieruchomości;
5. aktywizacja społeczności lokalnej – wzrost tożsamości z miejscem zamieszkania i stopnia integracji mieszkańców wokół działania na rzecz własnego środowiska – miejscowości;
6. stworzenie lokalnego forum wymiany informacji i doświadczeń.

Plan Odnowy Miejscowości Prioma zaplanowany został na okres kilku najbliższych lat.

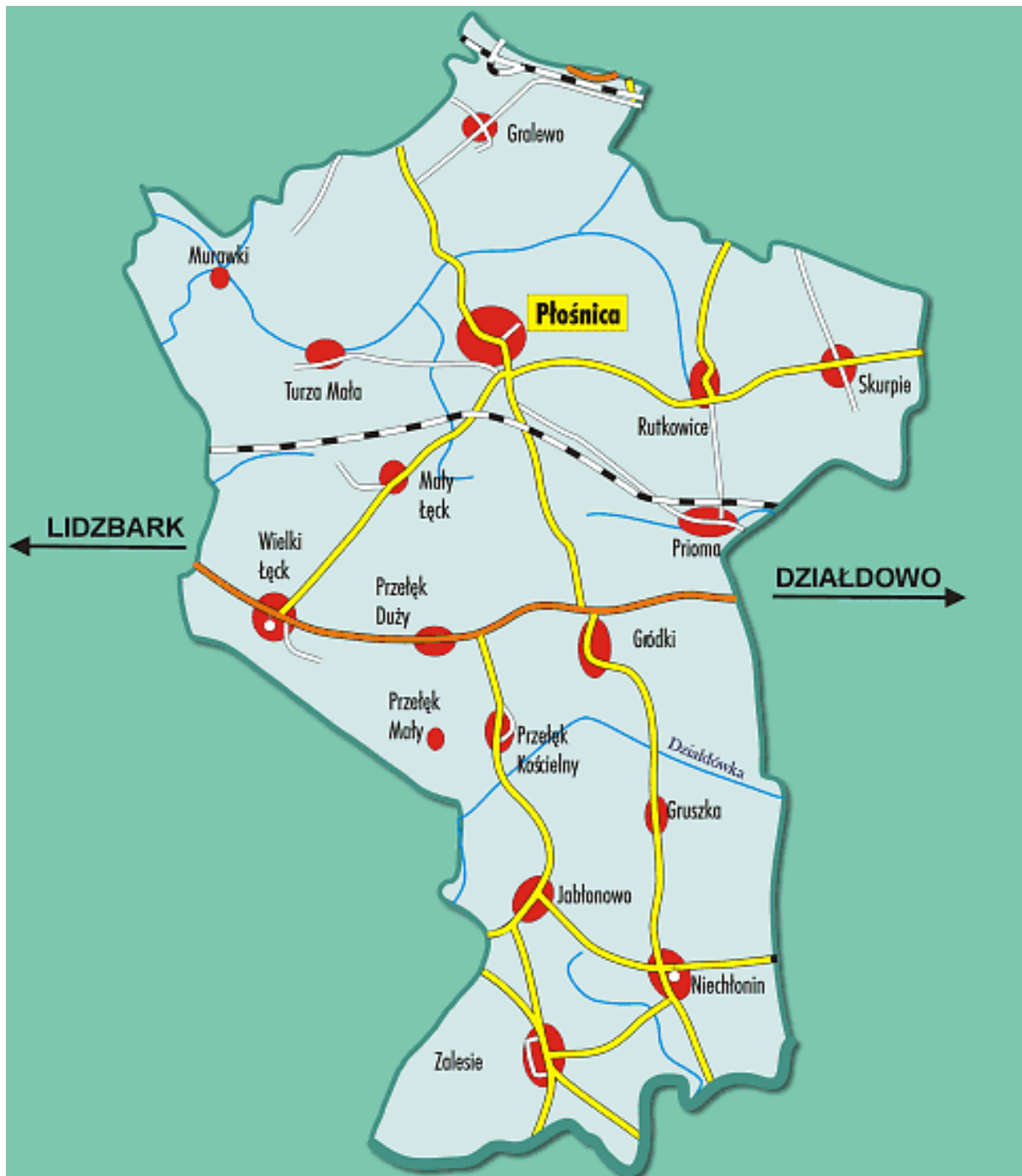
W ramach Planu opisane są zasoby sołectwa, wypracowana na forum zebrania wiejskich oraz w drodze badania ankietowego wizja odnowy i rozwoju wsi, jak również zestaw celów strategicznych wraz z planowanymi w ich ramach przedsięwzięciami. Opracowany Plan Odnowy Miejscowości będzie mógł stanowić załącznik do składanych do różnych instytucji wniosków o dofinansowanie realizacji planowanych zadań. Niniejszy dokument jest wymagany m. in. przy składaniu wniosków w ramach Działania 3.3. „Odnowa i rozwój wsi” w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a także w konkursie pn. „Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla”, organizowanym przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Plan Odnowy Miejscowości, poprzedzony konsultacjami społecznymi, jest dokumentem, który może ulegać zmianom. Oznacza to, że może być aktualizowany i dostosowywany w zależności od istotnych uwarunkowań rozwoju oraz bieżącej oceny skuteczności Planu.

1. CHARAKTERYSTYKA I INWENTARYZACJA ZASOBÓW SOŁECTWA

1.1. Położenie

Prioma to jedna z 15 wsi sołectkich Gminy Płońnica (południowa część woj. warmińsko-mazurskiego, powiat działdowski). Wieś położona jest w centralnej części gminy, ok. 4 km od Płońnicy. Wieś przecina droga powiatowa 1290N Płońnica – Prioma – droga wojewódzka nr 544 (wjazd na drogę wojewódzką koło miejscowości Wysoka).

Źródło: Strona internetowa: <http://www.plosnica.pl>

1.2. Historia

Według językoznawców pierwotna nazwa brzmiała *Priom* i pochodziła od starosłowiańskiego słowa, które oznaczało miejsce gdzie pobierano opłaty, myto¹. Prioma pierwotnie stanowiła własność miasta Działdowa, które powstało w pierwszej połowie XIV wieku, zapewne również wtedy założono tę miejscowość. Wioska zorganizowana była na prawie magdeburskim. W końcu XV wieku sołtysiem był tu niejaki Stanko². Mieszkańcy płacili ustalony czynsz na rzecz Działdowa, wioska liczyła 20 włók³. Prioma należała do Działdowa do roku 1544. Wtedy to mieszczanie zamienili się z władzami państwowymi, oddali wieś i otrzymali las⁴.

Przez następne wieki wieś zamieszkiwali głównie Niemcy i oni też byli właścicielami ziemskimi.

Źródło: Mapa Schröttera (lata 1796-1802)

¹ Działdowo z dziejów miasta i powiatu, Olsztyn 1966, s. 158

² Tamże

³ Tamże

⁴ Działdowo z dziejów miasta....., s. 83

Opis z końca XIX wieku informuje: *wieś, powiat niborski, na wzgórzu, 5 kilometrów na północ od granicy Królestwa Polskiego, po lewej stronie traktu bitego z Działdowa do Lidzbarku, stacja pocztowa, telegraf i kolej żelazna Działdowo, 8 kilometrów na wschód odległa. Prioma istniała już w 1437 roku*¹.

Po zakończeniu pierwszej wojny światowej Prioma znalazła się w niepodległej Polsce. Stało się to na mocy 28 artykułu Traktatu Wersalskiego podpisanego 28 VI 1918 roku.

W 1921 roku w miejscowości *Pryoma* (tak pisano nazwę wsi na początku XX w.) notowano 40 domów i 296 mieszkańców, wśród nich było 79 katolików i 217 ewangelików, 95 osób podało narodowość polską, a 201 niemiecką².

Przed II wojną światową właścicielami ziemskimi byli tu: Fryderyk Plewka (52 ha), Jan Rodzanowski (76 ha), Józef Rychcik (98 ha) i Berta Zdunek (69 ha). Działał tu zakład kowalski L. Blatenbergera i zakład krawiecki A. Montowskiego, murarzami byli: J. Bartkowski i F. Brzozowski, szewstwem trudnił się F. Dunajec. Działał również zajazd F. Loewesteina³.

II wojna światowa również nie ominęła terenów Priomy. Nie ma jednakże dokładnych informacji o losach miejscowej ludności w czasie działań wojennych. Po II wojnie światowej wieś należała do utworzonego w styczniu 1945 roku powiatu działdowskiego, który został włączony do województwa warszawskiego. W skład powiatu wchodziły dwa miasta (Działdowo i Lidzbark Welski) oraz osiem gmin wiejskich: Działdowo, Filice, Iłowo, Kiełpiny, Lidzbark Welski, Płońnica, Rybno i Żabiny. Powiat działdowski zajmował wówczas powierzchnię 834 km².

Od 6 lipca 1950 roku Prioma, jak i cały powiat, została włączona do województwa olsztyńskiego. Dnia 1 czerwca 1975 roku w wyniku kolejnej reformy administracyjnej kraju zlikwidowano powiaty jako jednostki administracyjne. Równocześnie zwiększono liczbę województw do 49. Priomę włączono do nowego województwa ciechanowskiego. Natomiast od 1 stycznia 1999 roku wieś należy do nowopowstałego województwa warmińsko-mazurskiego.

---

¹ *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich pod red. F. Sulimierskiego, B. Chlebowskiego, W. Wawelskiego. Tomy I-XIV, tom IX, s. 115*

² *Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej opracowany na podstawie wyników pierwszego powszechnego spisu ludności z dnia 30 IX 1921 roku. Warszawa, tom X, (woj. Pomorskie), s. 16*

³ *Księga adresowa Polski (wraz z W. M. Gdańskiem) dla handlu, przemysłu, rzemiosła i rolnictwa rok 1930, Annuaire de la Pologne (y compris la V. L. Dantzig), Warszawa 1930, s. 1184*

1.3. Mieszkańcy

Według danych z końca 2011. Prioma liczy 189 mieszkańców.

Tabela 1. Liczba ludności sołectwa w kolejnych latach

Rok	Liczba ludności	
	Gmina Płońnica	Prioma
2001	6 351	201
2002	6 311	199
2003	6 280	199
2004	6 266	196
2005	6 285	197
2006	6 255	195
2007	6206	195
2008	6143	192
2009	6113	196
2010	6113	189
2011	6094	189

Źródło: Urząd Gminy Płońnica

Mieszkańcy wsi są dobrze zorganizowani. Problemy wsi rozwiązują wspólnymi siłami na forum zebrań wiejskich, a także poprzez konsultacje i współpracę z samorządem gminnym oraz Urzędem Gminy w Płońnicy. We wsi prężnie działa Rada Sołeczka oraz nieformalna grupa mieszkańców, będące głównymi organizatorami życia kulturalnego wsi. Poprzez organizowanie różnego typu imprez rekreacyjno-integracyjnych, konkursów (również o charakterze religijnym, np. odmawianie różańca), turniejów oraz obchodów lokalnych świąt, rozwijają zainteresowania społeczności w dziedzinie kultury, oświaty i sportu. Prioma to wieś, w której kultywowane są miejscowe tradycje. Pielęgnowane są zarówno tradycje związane ze świętami kościelnymi, jak również tradycje świeckie.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w przeprowadzonym w lutym 2012 r. badaniu ankietowym dotyczącym potrzeb mieszkańców w zakresie kierunków rozwoju miejscowości, ponad 75% respondentów zadeklarowało gotowość osobistego wsparcia inicjatyw społecznych podejmowanych we wsi. Większość mieszkańców deklaruje wsparcie poprzez własną pracę, głównie zadbanie o czystość i porządek w miejscowości oraz pomoc w organizowaniu imprez integracyjnych, spotkań rodzinnych, festynów, imprez sportowych i rekreacyjnych. Znaczna część respondentów deklaruje pomoc w pracach przy urządzaniu terenów zielonych.

1.4. Środowisko kulturowe

1.4.1. Zabytki

Głównym zabytkiem w Priomie jest budynek dawnej szkoły podstawowej, wybudowany około roku 1900. Parterowy budynek z cegły ceramicznej, na fundamentach z kamienia polnego o dwuspadowym dachu pokrytym dachówką ceramiczną typu „holenderka” to przykład tradycyjnej zabudowy charakterystycznej dla tego regionu.

Na terenie sołectwa znajduje się prawie 20 budynków objętych ochroną konserwatorską. Są to budynki mieszkalne i gospodarcze, przeważnie wykonane z cegły lub z cegły i kamienia, pochodzące z końca XIX i początku XX wieku. Jest też jeden budynek drewniany, wzniesiony około roku 1930.

1.5. Użytkowanie terenu

Powierzchnia całej Gminy Płońska wynosi 163,23 km². Wieś Prioma jest jedną z mniejszych miejscowości w gminie i zajmuje powierzchnię 5,88 km². Wieś otoczona jest głównie gruntami rolnymi. Strukturę przestrzenną Priomy w porównaniu ze sposobem zagospodarowania przestrzeni w całej gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura przestrzenna wsi (w ha powierzchni oraz rozkład procentowy)

Sposób zagospodarowania przestrzeni	Gmina Płońska	Prioma
Powierzchnia ogółem	16 323,00 ha (100%)	588,53 ha (100%)
Użytki rolne	12 388,00 ha (75,89%)	408,81 ha (69,46%)
Lasy i zadrzewienia	3 197,00 ha (19,58%)	143,78 ha (24,43%)
Tereny zabudowane	476,00 ha (2,92%)	6,80 ha (1,16%)
Wody powierzchniowe, rowy	45 ha (0,27%)	3,35 ha (0,57%)
Pozostałe (nieużytki, drogi, tereny kolejowe)	217 ha (1,33%)	25,79 ha (4,38%)

Źródło: Starostwo Powiatowe w Działdowie, Wydział Geodezji, Zestawienie zbiorcze wg stanu na dzień 01.01.2012r.

Prawie 70% obszaru sołectwa stanowią użytki rolne. Z ogólnej powierzchni wsi 5,88 km² tereny wykorzystywane dla celów rolniczych zajmują 4,08 km².

W samej wsi występują głównie tereny o funkcji mieszkaniowej i gospodarczej. Oprócz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej występuje tu zabudowa gospodarstw rolnych z typową zabudową gospodarczą.

W odległości około 1 km na wschód od zabudowań znajduje się kopalnia żwiru i piasku. Obszar górniczy o nazwie „PRIOMA”, ustanowiony decyzją Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dn. 05.01.2011 r. został wpisany przez Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy do Rejestru Obszarów Górniczych pod numerem 10-14/3/271. Prace wydobywcze prowadzone są na terenie działek niezalesionych o powierzchni ok. 5,13 ha, a powierzchnia terenu górniczego wynosi ok. 9,73 ha.

W niedalekim sąsiedztwie (ok. 3 km na południe) od wsi znajduje się granica obszaru specjalnej ochrony Natura 2000, którego celem jest ochrona populacji dziko występujących ptaków oraz utrzymanie ich siedlisk w niepogorszonym stanie. Tereny Doliny Wkry i Mławki zostały włączone do tego obszaru w 2007 r.

Sołectwo Prioma, jak i cała gmina, objęte jest zasięgiem przez Zielone Płuca Polski. Głównym celem ZPP jest opracowywanie, promowanie i wdrażanie strategii ekorozwoju dla północno-wschodniej Polski. Do ZPP należą regiony ekologicznie nieskażone, w których na skutek braku wielkiego przemysłu przyroda zachowała się w stosunkowo niezmiennym, naturalnym stanie. To zobowiązuje do podporządkowania się podstawowemu celowi ZPP, jakim jest dążenie do zachowania i odtworzenia naturalnych walorów środowiska przy stosowaniu umiarkowanych działań społecznych i gospodarczych aktywizujących ten obszar.

1.6. Gospodarka

1.6.1. Bezrobocie

Województwo warmińsko-mazurskie znajduje się na pierwszym miejscu wśród regionów o najwyższym poziomie bezrobocia. Według stanu z końca czerwca 2011 roku stopa bezrobocia dla województwa wynosiła 18,6% (kraj – 11,8%). W powiecie działdowskim stopa bezrobocia na koniec czerwca 2011 wynosiła 22,6%

Tabela 3. Dane dotyczące bezrobocia dla Gminy Płońska

Liczba bezrobotnych		Z prawem do zasiłku	W tym kobiet z prawem do zasiłku	Stan na dzień
Ogółem	W tym kobiety			
402	274	82	33	30.06.2008 r.
421	276	70	27	31.12.2008 r.
507	312	102	36	30.06.2009 r.
578	323	113	36	31.12.2009 r.
510	286	103	38	30.06.2010 r.
542	301	106	38	31.12.2010 r.
549	304	107	42	31.03.2011 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Działdowie, Filia w Lidzbarku

Przyjmuje się, że stopa bezrobocia dla wsi Prioma jest porównywalna do stopy bezrobocia dla Gminy i waha się w granicach 22-23%.

1.6.2. Rolnictwo

Gmina Płońska została sklasyfikowana przez Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach pod względem wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej jako obszar o średnio korzystnych warunkach do produkcji rolnej.

Wykorzystanie użytków rolnych w Priomie w porównaniu z całą gminą przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4. Struktura użytków rolnych

	Gmina Płońska	Prioma
Użytki rolne ogółem	12 388,00 ha	408,81 ha
Grunty orne	9 312,00 ha	320,55 ha
Sady	14,00 ha	0,68 ha
Łąki trwałe	1 840,00 ha	56,50 ha
Pastwiska	845,00 ha	31,08 ha

Źródło: Starostwo Powiatowe w Działdowie, Wydział Geodezji Zestawienie zbiorcze wg stanu na dzień 01.01.2011r.

W Priomie w strukturze gruntów ornych wg klasyfikacji bonitacyjnej występują następujące gleby:

Tabela 5. Struktura gruntów ornych

Klasa bonitacyjna gleby	Powierzchnia	Udział procentowy
gleby klasy III b	0,56 ha	0,18%
gleby klasy IV a	31,69 ha	9,88%
gleby klasy IV b	133,92 ha	41,78%
gleby klasy V	134,08 ha	41,83%
gleby klasy VI	20,3 ha	6,33%

Źródło: Starostwo Powiatowe w Działdowie, Wydział Geodezji, Zestawienie zbiorcze wg stanu na dzień 01.01.2012r.

Na terenie Priomy nie występują w ogóle grunty I i II klasy bonitacyjnej, marginalny udział procentowy mają gleby klasy IIb. Przeważają grunty należące do klasy IV b, które stanowią prawie 42% gruntów ornych i gleby V klasy (również prawie 42%). Są to gleby uważane obecnie za marginalne dla rolnictwa, zaliczane do kompleksu żytniego słabego. Są glebami stosunkowo żyznymi, ale plony uzyskiwane z nich w dużym stopniu uzależnione są od ilości i rozkładu opadów. Wskazane jest wykorzystanie tych gleb pod uprawy paszowe lub pod zalesienia.

W Priomie jest 61 gospodarstw rolnych, zróżnicowanych pod względem wielkości. Zajmują się one przede wszystkim produkcją roślinną, hodowlą trzody chlewnej i bydła mlecznego. Znaczący udział w produkcji roślinnej mają uprawy o mniejszych wymaganiach glebowo-wodnych: żyto, mieszanki zbożowe, pszenżyto, kukurydza i ziemniaki. Bezpośredni wpływ na rodzaj upraw oprócz jakości gleb ma produkcja zwierzęca prowadzona na terenie sołectwa. Część uzyskanych plonów wykorzystywana jest jako pasze.

Tabela 6. Struktura gospodarstw rolnych na terenie sołectwa Prioma

Powierzchnia	Liczba gospodarstw
do 2 ha	28
2-5 ha	7
5-7 ha	2
7-10 ha	3
10-15 ha	12
15-20 ha	5
powyżej 20 ha do 50 ha	4
powyżej 50 ha	0

Źródło: Urząd Gminy Płońska

1.6.3. Przedsiębiorstwa

Zgodnie z informacją z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na terenie sołectwa Prioma działalność gospodarczą zarejestrowały ogółem 3 podmioty. W tej liczbie

nie są uwzględnione podmioty dokonujące Rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz te, które zarejestrowane są w innej miejscowości, a na terenie sołectwa prowadzą działalność gospodarczą.

Zarejestrowane podmioty gospodarcze na terenie Priomy to:

- Kocięda Krystyna – Sklep Spożywczo-Przemysłowy
- Mielnicki Krzysztof – Mik Dom
- Stanisław Kaczor – Usługi Ogólnobudowlane

Na terenie sołectwa firma Marcin Zgliczyński KRUSZ-MAR z siedzibą w Działdowie prowadzi wydobycie piasku ze żwirem ze złoża „PRIOMA”. Powierzchnia obszaru górniczego wynosi około 5,13 ha, a terenu górniczego około 9,73 ha.

1.7. Infrastruktura techniczna

1.7.1. Wodociągi i zaopatrzenie w wodę

Sołectwo jest prawie całkowicie zwodociągowane (92,85%) siecią wodociągową rozdzielczą z ujęcia wody w Skurpiu. Ujęcie składa się z 1 studni głębinowej o parametrach:

St nr 1 Q=46m³/h, głębokość: 85,0 m, rok wykonania: 1997, stan techniczny: dobry

Całą siecią wodociągową na terenie gminy zarządza Zakład Usług Wodnych dla Potrzeb Rolnictwa w Mławie. Według danych ZUW w Mławie z wodociągu zbiorowego Skurpie korzysta 170 odbiorców ze Skurpia, Rutkowic, Priomy i Turzy Wielkiej Kolonia.

1.7.2. Kanalizacja i gospodarka ściekowa

Na terenie sołectwa nie ma jeszcze sieci kanalizacyjnej. Nieczystości płynne z gospodarstw odbierane są wozami asenizacyjnymi i wywożone do oczyszczalni ścieków, jednak w dalszym ciągu duża ich część trafia na pola bez żadnego przetworzenia, co przyczynia się do skażenia wód i gleb. Przy wsparciu finansowym gminy możliwa jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, jednak do chwili obecnej w Priomie żadna taka oczyszczalnia nie powstała. Budowa kanalizacji sanitarnej zaplanowana jest na przyszłe lata.

1.7.3. Gospodarka odpadami stałymi

Odpady stałe są odbierane z gospodarstw domowych i wywożone na wysypisko w Zakrzewie (Gmina Działdowo) przez koncesjonowane firmy.

We wsi został wdrożony system segregacji odpadów komunalnych „u źródła”. W miejscach publicznych rozstawione zostały stacjonarne pojemniki na szkło, papier i opakowania z plastiku.

1.7.4. Gazyfikacja – zaopatrzenie w gaz

Miejscowość Prioma nie posiada sieci gazowej. Zaopatrzenie mieszkańców w gaz odbywa się poprzez instalację gazowych butli przenośnych. We wsi znajduje się kilka punktów wymiany butli.

1.7.5. Telefonizacja i Internet

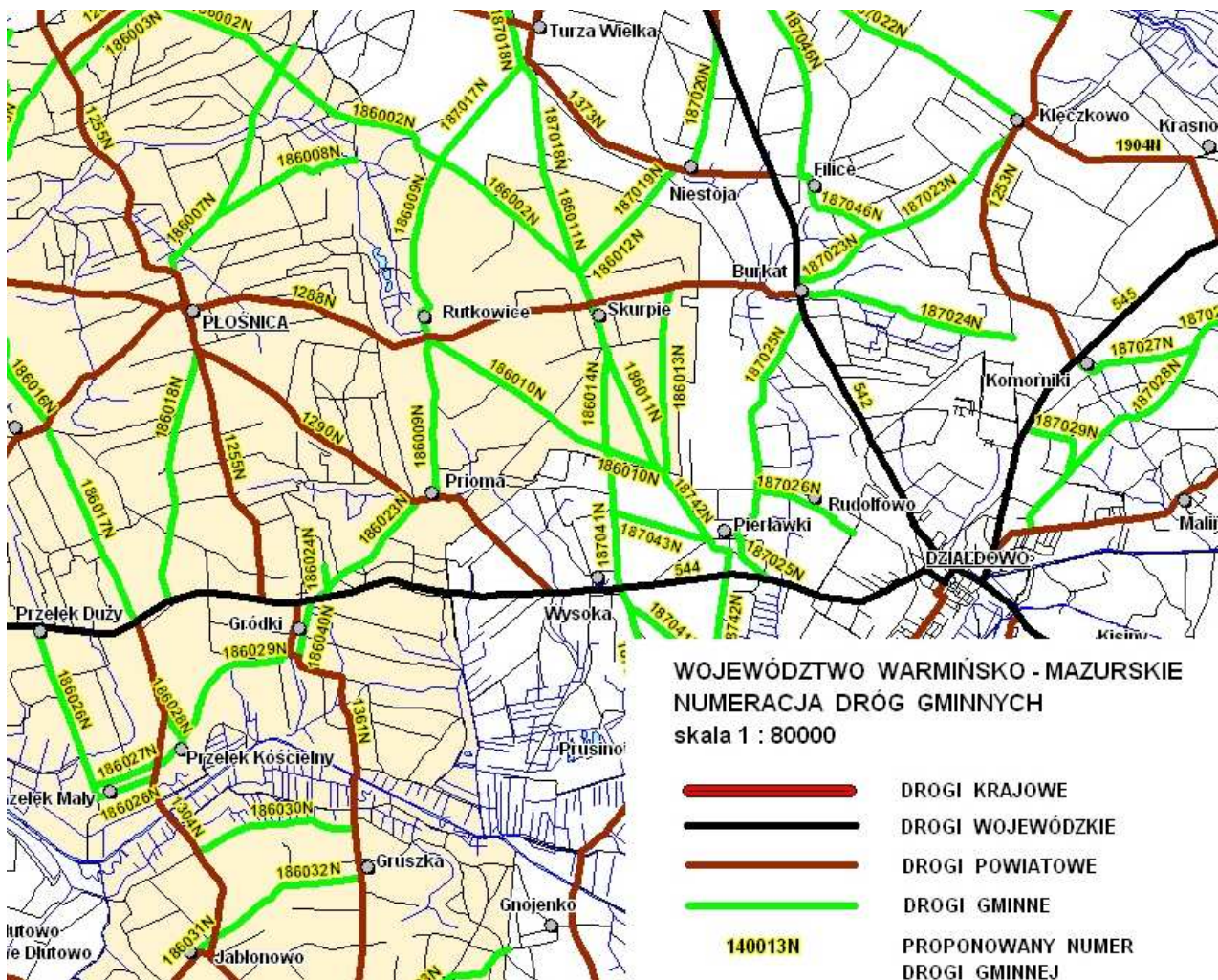
W Priomie istnieje dość sprawny system telekomunikacyjny. Istniejąca sieć telefonii przewodowej zapewnia sprawną realizację połączeń telefonicznych. Wszystkie gospodarstwa domowe, które wyraziły taką wolę, są podłączone do sieci telefonicznej. Nie ma dostępu do informacji na temat liczby abonentów telefonicznych. Ze względu na powszechną dostępność usług telefonii komórkowej, można szacować, że niemal 100% mieszkańców ma dostęp do telefonów komórkowych. W Priomie istnieje możliwość korzystania z szerokopasmowego dostępu do Internetu.

1.7.6. Drogownictwo i komunikacja

Przez Priomę przebiega droga powiatowa nr 1290N Płońnica – Prioma – droga wojewódzka nr 544 (Wysoka) oraz drogi gminne:

186023 N – Prioma – Gródki

186009 N – droga gruntowa (Turza Wielka) – Rutkowice – Prioma

Zródło: Załącznik graficzny do Uchwały nr 62/290/04/II Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14.12.2004 r. w sprawie nadania numeracji drogom gminnym na terenie Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Mieszkańcy sołectwa korzystają z połączeń z Działdowem i Lidzbarkiem – najbliższymi miastami poprzez linie PKS oraz pośrednio przez linie prywatne. Ponadto w dni nauki szkolnej kursują autobusy liniowe dowożące uczniów do Szkoły Podstawowej w Gródkach oraz do Publicznego Gimnazjum w Gródkach. Autobusy kursują o godzinach dopasowanych do zajęć lekcyjnych uczniów w szkołach.

Przez Priomę przebiega linia kolejowa Działdowo – Brodnica, która została wybudowana przez Pruskie Koleje Państwowe (*Preussische Staatsbahnen*). Odcinek Działdowo - Brodnica oddany został w dwóch etapach: Działdowo - Lidzbark 1 IX 1887r. i Lidzbark - Brodnica 1 X 1887r. Po zakończeniu pierwszej wojny światowej linia kolejowa Działdowo – Brodnica znalazła się w niepodległej Polsce. Obecnie linia wykorzystywana jest jedynie przez pociągi towarowe, nie kursują nią żadne pociągi pasażerskie.

Źródło: *Prioma* (31.05.200831) Widok w kierunku Lidzbarka. autor: Maciej Zygowski (<http://www.kolej.one.pl>)

1.7.7. Sytuacja mieszkaniowa

Obecnie na terenie sołectwa znajdują się 42 zamieszkałe budynki oraz kilka budynków obecnie niezamieszkałych. Budynki mieszkalne to głównie domy jednorodzinne. We wsi nie występuje zabudowa wielorodzinna.

1.7.8. Elektryfikacja i oświetlenie dróg

Gmina Płońska posiada dobre wyposażenie w sieć elektryczną o wymaganym standardzie. W zakresie dostaw energii elektrycznej gminę obsługuje holding elektroenergetyczny ENERGA S.A. Oddział w Gdańsku. ENERGA w pełni pokrywa istniejące ogólne zapotrzebowanie na energię elektryczną oraz zapewnia niezbędną rezerwę.

W roku 2006 została zmodernizowana sieć oświetlenia ulicznego na terenie całej gminy w zakresie wymiany lamp ulicznych na lampy energooszczędne. Obecnie w Priomie zlokalizowanych jest 29 lamp.

1.8. Infrastruktura społeczna

1.8.1. Placówki oświatowe i infrastruktura sportowa

We wsi Prioma nie funkcjonuje obecnie żadna tradycyjna placówka oświatowa. Uczniom zapewniono możliwość nauki w klasach I-VI w Szkole Podstawowej w Gródkach. Wykształcenie gimnazjalne uczniowie zdobywają w Publicznym Gimnazjum w Gródkach, do którego uczęszczają uczniowie ze wszystkich miejscowości w gminie. Dowóz dzieci do szkoły podstawowej i gimnazjum zapewnia Urząd Gminy Płońnica.

W Gródkach od 2010 roku funkcjonuje punkt przedszkolny w tzw. alternatywnej formie, prowadzony przez Gminę Płońnica w ramach projektu pn. „Dobry start dla najmłodszych”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, do którego uczęszcza 15 dzieci w wieku 3 – 5 lat, w tym 2 z terenu wsi Prioma. Placówka mieści się w budynku Szkoły Podstawowej w Gródkach.

W centrum wsi znajduje się budynek dawnej szkoły podstawowej, w którym obecnie jest świetlica wiejska. Jest to jedyne miejsce, w którym mieszkańcy mogą się spotkać i wspólnie, w aktywny sposób spędzić czas. Budynek jest w dobrym stanie ogólnym. W latach 2010-11 z budżetu gminy w ramach funduszu sołectkiego wymienione zostały okna, ogrodzono teren wokół świetlicy, a w roku 2012 planowane jest urządzenie na nim placu zabaw.

1.8.2. Ochrona zdrowia

Mieszkańcy korzystają głównie z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „SANOMED” w Płońnicy, a opiekę specjalistyczną całodobową zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Działdowie. Dostępna jest również apteka w Płońnicy.

1.8.3. Pomoc społeczna

Zadania samorządu terytorialnego z zakresu pomocy społecznej określone uchwałami Rady Gminy, porozumieniami i umowami organów samorządu wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońnicy.

Zgodnie ze statutem GOPS w Płońnicy celem działalności Ośrodka jest:

1. doprowadzenie do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
2. umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji,
3. zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
4. wspieranie osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin oraz kompensowania skutków niepełnosprawności w sferze zdrowia psychicznego,
5. tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowę niezbędnej infrastruktury socjalnej,
6. analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
7. praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi.

1.8.4. Ochrona przeciwpożarowa

Nad bezpieczeństwem mieszkańców sołectwa czuwają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Płośnicy i w Gródkach oraz Państwowej Straży Pożarnej w Działdowie.

1.8.5. Organizacje na terenie sołectwa

- Rada Sołecka
- Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Płośnica.

2. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKAJANIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

Obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne, zdefiniowany został w ustawie z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jako przestrzeń publiczna.

Przestrzeń publiczna to również obszar, przy którym znajdują się najważniejsze obiekty o znaczeniu społecznym, usługowym i kulturalnym, gdzie mieszkańcy i przyjezdni mają możliwość wzajemnego poznawania się, wymiany poglądów czy integracji.

Źródło: mapa, strona www.mapygoogle.pl; opracowanie: Urząd Gminy w Płośnicy.

Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców Priomy to:

1. Figurka Matki Boskiej
2. Przystanek autobusowy
3. Sklep
4. Świetlica wiejska

W miejscowości głównym obszarem przestrzeni publicznej, na którym koncentruje się życie społeczne mieszkańców, jest budynek świetlicy wiejskiej wraz z terenem przyległym. To tu mieszkańcy spotykają się na zebraniach wiejskich, organizują spotkania integracyjne, tutaj obchodzone są lokalne uroczystości, m.in. Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Spotkania Różańcowe, Wigilijne i Noworoczne.

3. DIAGNOZA PROBLEMÓW

Wśród mieszkańców Priomy zostało przeprowadzone badanie ankietowe dotyczące potrzeb mieszkańców w zakresie kierunków rozwoju miejscowości. Mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie najpoważniejszych problemów wsi, a także o zaproponowanie działań, które należy podjąć, aby rozwiązać istniejące problemy. W badaniu wzięły udział całe rodziny. Oddano 29 wypełnionych ankiet z 40 rozniesionych kwestionariuszy, co stanowi około 20% pełnoletnich mieszkańców Priomy. Poniższa tabela przedstawia problemy sołectwa najczęściej wskazywane przez respondentów jako te najpoważniejsze.

Tabela 7. Najpoważniejsze problemy wsi Prioma wg badania ankietowego

Wskazany problem:	Liczba wskazań
Brak obiektów sportowych i placów zabaw	26
Mała liczba powiązań komunikacyjnych z najbliższymi miastami	22
Brak nowych miejsc pracy	17
Wymagająca rozbudowy infrastruktura komunalna (np. kanalizacja, wodociągi)	15
Brak urządzonych publicznych terenów zielonych	14
Niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu	13
Zły stan budynków użyteczności publicznej	12
Mała aktywność społeczna mieszkańców wsi	10
Zły stan techniczny dróg lokalnych i chodników	10
Trudności w tworzeniu małych oraz średnich firm	10
Brak poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców	10
Nieporządek, zaśmiecone tereny	10

Źródło: Wyniki badania ankietowego

Mieszkańcy Priomy wskazali w ankietach „co należy zrobić” w ich miejscowości. Najczęściej wymieniane kwestie to:

- urządzenie placu zabaw przy świetlicy
- remont dróg gminnych, w tym najczęściej wymieniana droga do Rutkowic
- ustawienie wiaty przystankowej
- budowa kanalizacji
- budowa nowej świetlicy
- budowa boiska sportowego
- zwiększenie liczby połączeń z sąsiednimi miejscowościami i najbliższymi miastami.

4. OCENA SYTUACJI ROZWOJOWEJ SOŁECTWA – ANALIZA SWOT

Analiza mocnych i słabych stron miejscowości oraz jej szans i zagrożeń zakłada, że mocne i słabe strony stanowią potencjał miejscowości, a szanse i zagrożenia to uwarunkowania zewnętrzne, które mają bądź mogą mieć znaczący wpływ na rozwój miejscowości.

Mocne strony i szanse stanowią pozytywne czynniki rozwoju, a słabe strony i zagrożenia to czynniki, zjawiska i procesy negatywne.

Przedmiotowa analiza SWOT tworzy podstawę dla określenia kierunków rozwoju miejscowości.

Tabela 8. Analiza SWOT miejscowości Prioma

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Środowisko przyrodnicze <ul style="list-style-type: none"> ➤ bliskość lasów ➤ czyste powietrze ➤ obszar Zielonych Płuc Polski ➤ złoża żwiru i piasku 2. Sytuacja ekonomiczna, infrastruktura <ul style="list-style-type: none"> ➤ położenie przy drodze powiatowej 1290N stanowiącej dojazd do drogi wojewódzkiej nr 544 Brodnica - Ostrołęka ➤ dobry stan techniczny dróg bitumicznych w obrębie wsi, nowe chodniki ➤ dość dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, energetyczna, telekomunikacyjna ➤ dość dobra struktura agrarna gospodarstw 3. Sytuacja społeczna, kulturowa <ul style="list-style-type: none"> ➤ bogactwo kulturowe (kultywowane miejscowe tradycje, obiekty zabytkowe) ➤ dość wysoki stopień zaangażowania mieszkańców w życie wsi ➤ dobry stan budynku świetlicy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Środowisko przyrodnicze <ul style="list-style-type: none"> ➤ niewielka atrakcyjność turystyczna wsi – m. in. brak większych zbiorników wodnych 2. Sytuacja ekonomiczna, infrastruktura <ul style="list-style-type: none"> ➤ niski budżet gminy ➤ wysoki poziom bezrobocia, brak miejsc pracy ➤ mała ilość podmiotów gospodarczych z sektora pozarolniczego ➤ niskie zasoby kapitału wewnętrznego i słaby napływ kapitału zewnętrznego ➤ nieutwardzone niektóre drogi we wsi ➤ brak boisk sportowych i placów zabaw 3. Sytuacja społeczna, kulturowa <ul style="list-style-type: none"> ➤ niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Środowisko przyrodnicze <ul style="list-style-type: none"> ➤ wykorzystanie naturalnych zasobów oraz mody na ekologicznie zdrową żywność (prowadzenie ekologicznych gospodarstw nastawionych na produkcję zdrowej żywności wysokiej jakości) 2. Sytuacja ekonomiczna, infrastruktura <ul style="list-style-type: none"> ➤ sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich, ze strony rządu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Środowisko przyrodnicze <ul style="list-style-type: none"> ➤ skażenie wód i gleb poprzez zbyt intensywne nawożenie oraz poprzez wywożenie nieczystości płynnych na pola bez uprzedniego ich przetworzenia 2. Sytuacja ekonomiczna, infrastruktura <ul style="list-style-type: none"> ➤ utrzymywanie się wysokiego poziomu bezrobocia ➤ brak zainteresowania firm zewnętrznych tworzeniem miejsc pracy

<p>i władz wojewódzkich</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ polityka państwa odnośnie wspierania MSP (małych i średnich przedsiębiorstw) ➤ zwiększenie samozatrudnienia ➤ zwiększanie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych (w tym na infrastrukturę), pochodzących z Unii Europejskiej <p>3. Sytuacja społeczna, kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wykorzystanie możliwości otrzymania dotacji ze środków zewnętrznych na wspieranie działalności kulturalnej i integracyjnej ➤ wykorzystanie świetlicy wiejskiej na realizację inicjatyw społecznych w dziedzinie kultury i sportu, sprzyjających integracji społecznej ➤ wspieranie i rozwój inicjatyw oraz wydarzeń kulturalnych, związanych z miejscowymi tradycjami 	<p>w miejscowości</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ niewystarczające fundusze na realizację inwestycji infrastrukturalnych i programów rozwojowych <p>3. Sytuacja społeczna, kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ niewykorzystanie możliwości finansowych na właściwe zagospodarowanie terenów i obiektów ważnych dla wizerunku miejscowości i funkcjonowania jej społeczności ➤ postępujący proces starzenia się społeczeństwa, nasilające się procesy migracyjne powodujące odpływ młodych, wykształconych ludzi ➤ niepowodzenie programów aktywizacyjnych ➤ pogłębianie się niekorzystnych postaw społecznych ➤ postępujące ubożenie ludności wiejskiej
---	---

Źródło: Dane ze spotkań roboczych przedstawicieli wsi z przedstawicielami Urzędu Gminy

5. WIZJA ROZWOJU – PRIOMA ZA KILKA LAT

Prioma za kilka lat ma być stale rozwijającą się, dobrze funkcjonującą, aktywną i estetyczną wsią, która będzie atrakcyjnym miejscem nie tylko dla jej mieszkańców, ale także dla osób przyjezdnych.

Tabela 9. Wizja stanu docelowego Priomy

Wyszczególnienie	Opis
Co ma ją wyróżniać?	Dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną, powszechna dbałość o zachowanie nieskażonego środowiska oraz o estetykę wsi.
Jakie ma pełnić funkcje?	Rozwinięta ma być działalność pozarolnicza, sektor produkcyjno-usługowy, a także funkcja mieszkaniowa.
Kim mają być mieszkańcy?	Gospodarną, przedsiębiorczą, dobrze wykształconą, zintegrowaną społecznością, biorącą czynny udział w życiu wsi i gminy.
Co ma dać utrzymanie?	Praca poza miejscem zamieszkania, rolnictwo oraz w większym stopniu niż obecnie miejscowa działalność gospodarcza i zakłady produkcyjne o niskiej uciążliwości dla środowiska.
W jaki sposób zorganizowana ma być wieś i mieszkańcy?	Rada Sołecka, nowo powstające organizacje pozarządowe, organizacje kulturalne. Konieczne jest utrzymanie wewnętrznej integracji, współpraca i zaangażowanie mieszkańców, w tym również młodzieży, w prace i działalność na rzecz wsi.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Problemy wsi mają być rozwiązywane wspólnie na forum zebrań wiejskich, podczas okresowych spotkań z władzami gminy, przy wsparciu istniejących, a w przyszłości również nowo powstałych organizacji pozarządowych. Niezbędne jest zwiększenie przepływu informacji między mieszkańcami.
Jak ma wyglądać wieś?	Atrakcyjnie i estetycznie, z wysokim poziomem czystości i ładu przestrzennego, z zagospodarowanymi placami, zadbanymi chodnikami i ulicami. Niezbędne jest powstanie obiektów rekreacyjnych i sportowych, placów zabaw.
Jakie obyczaje i tradycje mają być pielęgnowane i rozwijane?	Dotychczas obchodzone uroczystości, m.in. Dożynki, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Spotkania Różańcowe, Wigilijne i Noworoczne, festyny. Wspierane będą różnego rodzaju inicjatywy na rzecz zwiększenia oferty kulturalnej (np.: organizowanie koncertów i spotkań z animatorami życia kulturalnego, zabaw tanecznych, pikników rodzinnych).
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Obejścia mają być czyste i estetyczne. Wskazane jest dalsze zachęcanie mieszkańców do dbania o estetyczny wygląd posesji, np. poprzez organizowanie konkursów.
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Korzystniejszy niż obecnie – budowa sieci kanalizacyjnej, lepsza gospodarka odpadami stałymi.

Jakie ma być rolnictwo?	Wskazany kierunek jest prowadzenie gospodarstw wyspecjalizowanych, np. nastawionych na produkcję zdrowej żywności, gospodarstw ekologicznych.
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Poprawa warunków komunikacji publicznej, zwiększenie częstotliwości połączeń do najbliższych położonych miast (linie PKS oraz linie prywatne).
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Budowa obiektów sportowych (np. placu zabaw, boiska sportowego), organizowanie spotkań, imprez kulturalnych i zabaw integracyjnych, np. z okazji Dnia Dziecka, mikołajek itp., organizowanie imprez sportowych.

Źródło: Dane ze spotkań roboczych przedstawicieli wsi z przedstawicielami Urzędu Gminy

6. KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI PRIOMA NA LATA 2012 – 2019

Dla miejscowości Prioma zostały określone następujące priorytetowe kierunki rozwoju:

- **Rozwój infrastruktury technicznej**
- **Rozwój infrastruktury społecznej oraz wzrost atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego wsi**

Przyjęte kierunki rozwoju kładą główny nacisk na atrakcyjność Priomy jako miejsca życia, tj. miejsca edukacji, pracy, zamieszkania, wypoczynku itd., nie tylko dla mieszkańców, ale także dla osób przyjezdnych.

Rozwój infrastruktury technicznej

Aby poprawić konkurencyjność wsi i stworzyć szanse na rozwój miejscowości należy zapewnić możliwie najszerszy zakres korzystania z mediów zaliczanych do infrastruktury technicznej. Pełna infrastruktura techniczna oznacza możliwość podłączenia do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, energetycznej, telekomunikacyjnej, jak również oznacza gęstą sieć dróg o dobrej jakości. Pod pojęciem infrastruktury technicznej kryje się także kompleksowe rozwiązanie kwestii odpadów stałych (odbiór, segregacja, utylizacja), czy też dostęp do sieci internetowej.

Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna w Priomie jest warunkiem wzrostu potencjału rozwojowego wsi. W związku z nieopłacalnością konwencjonalnego rolnictwa należy podejmować działania prowadzące do rozwoju gospodarstw specjalizujących się w produkcji zdrowej żywności wysokiej jakości, a także działania w kierunku rozwoju działalności nierolniczej. Kluczowym warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej jest możliwość podłączenia do wspomnianych mediów. Pełne wyposażenie sołectwa w infrastrukturę techniczną to obecnie jeden z podstawowych wymogów cywilizacyjnych, warunkujących rozwój wsi.

Należy podkreślić również, że obecnie inwestycje w dziedzinie infrastruktury technicznej przyczyniają się do poprawy stanu środowiska naturalnego, co oznacza rozwój w bardziej przyjaznym i zdrowym otoczeniu – ma to oczywisty wpływ na zwiększenie atrakcyjności danego terenu dla obecnych i przyszłych mieszkańców sołectwa.

Najbardziej pożądane inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej obejmują następujące przedsięwzięcia:

- remont dróg gminnych
- ustawienie wiaty przystankowej
- budowa kanalizacji

Rozwój infrastruktury społecznej oraz wzrost atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego wsi

Bardzo ważnym elementem funkcjonowania lokalnej społeczności jest możliwość zaspokajania swoich potrzeb związanych nie tylko z gospodarstwem domowym, ale i kulturą, nauką, sportem, rekreacją oraz życiem społecznym. Szczególnie duży nacisk należy w tym przypadku położyć na rozwój najmłodszych mieszkańców wsi. Jednak w związku z postępującymi procesami starzenia się społeczeństwa, a także w związku z dość dużym udziałem emerytów i rencistów w strukturze demograficznej wsi, należy pamiętać również o potrzebach społecznych tej części społeczności. Wskazaniem kierunkiem w zakresie wzrostu atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego wsi jest aktywizacja wszystkich jej mieszkańców, stwarzanie im szans rozwoju, m.in. poprzez poprawę warunków działalności kulturalnej, zwiększanie oferty spędzania wolnego czasu, zapewnienie mieszkańcom możliwości różnorodnych aktywności, organizowanie imprez integracyjnych i kół zainteresowań. Wymienione działania przyczynią się do wzrostu poczucia tożsamości mieszkańców Priomy z miejscem ich zamieszkania.

Działania, mające na celu wzrost atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego wsi i rozwój infrastruktury społecznej to:

- zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej w Priomie poprzez urządzenie placu zabaw
- zwiększenie oferty spędzania wolnego czasu dla wszystkich mieszkańców
- budowa boiska sportowego

7. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej w Priomie poprzez urządzenie placu zabaw

Problem braku obiektów sportowych i placów zabaw w badaniu ankietowym znalazł się na pierwszym miejscu pod względem liczby wskazań. Potrzeba urządzenia miejsca zabaw dla dzieci zgłaszana była również na zebraniach wiejskich. Mieszkańcy wsi zdecydowali również o przeznaczeniu w 2012 roku Funduszu Sołeckiego na to przedsięwzięcie. Świetlica wiejska wraz z przyległym terenem ma szczególne znaczenie dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyja nawiązywaniu kontaktów społecznych. Budowa placu zabaw dla dzieci ma na celu poprawę warunków życia ludności wiejskiej oraz poprawę estetyki wsi. Dzięki atestowanym urządzeniom do zabaw dzieci będą mogły aktywnie spędzać czas na świeżym powietrzu i bezpiecznie rozwijać swoją sprawność fizyczną, a także kształtować umiejętności wspólnej zabawy.

Zakres prac:

1. Uporządkowanie i przygotowanie terenu
2. Dostawa i montaż wyposażenia placu zabaw
  - a) zestaw zabawowy z drewna rdzeniowego toczonego cylindrycznie, impregnowanego próżniowo-ciśnieniowo, konstrukcja montowana bezpośrednio w grunt, daszki i zabezpieczenia sklejka laminowana pokryta filmem melaminowym. Skład zestawu:
    - 1 Wieża z dachem dwuspadowym
    - 1 Zjeżdżalnia głęboka
    - 4 Zabezpieczenia
    - 1 Podest
    - 2 Platformy
    - 3 Wejściówki
    - 1 Rurka nad zjeżdżalnią
    - 1 Przeplotnia drewniana
    - 1 Drabinka krzyżakowa
    - 1 Pomost wiszący
    - 1 Pomost z belką
  - b) Huśtawka wahadłowa podwójna metalowa
  - c) Sprężynowiec
  - d) Ławko-stół
  - e) Kosz na śmieci
  - f) Tablica informacyjna regulamin.

Zwiększenie oferty spędzania wolnego czasu dla wszystkich mieszkańców na bazie istniejącej i przyszłej infrastruktury społecznej

Planowane jest zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców Priomy. Usługi rekreacyjne lub edukacyjne – organizowanie warsztatów dla różnych grup społecznych, np.: dzieci i młodzieży, rodzin oraz osób starszych mają być inicjowane i realizowane przez lokalną społeczność. Realizacja różnego rodzaju przedsięwzięć powinna uwzględniać możliwość współfinansowania ich ze źródeł zewnętrznych, wykorzystywanych nie tylko przez gminę i jej jednostki organizacyjne, ale również przez działające na terenie sołectwa inne podmioty, np. Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Płońnica. Wskazany kierunek jest również animacja społeczno-kulturalna mieszkańców poprzez zainicjowanie powstania klubów i stowarzyszeń, które w zakresie swojej działalności miałyby m.in. organizację imprez sportowych, kulturalnych oraz integracyjnych.

Ustawienie wiaty przystankowej

Zadanie zostało wymienione w badaniu ankietowym i zajęło trzecie miejsce pod względem liczby wskazań. Z wiaty korzystać będą głównie dzieci i młodzież dojeżdżające do szkół. Estetyczna wiatka wpłynie również na poprawę estetyki wsi.

Remont drogi gminnej 186009 N Turza Wielka – Rutkowice – Prioma

Utwardzenie drogi jest niezbędne dla rozwoju wsi i dla poprawy jakości życia mieszkańców. Zakres prac przewiduje utwardzenie i żwirowanie na odcinku 2400 mb.

- Roboty pomiarowe 2,4 km
- Profilowanie (wyrównanie) istniejącej drogi gruntowej
- Lokalne ułożenie podbudowy z tłuczniem w warstwie grubości 20 cm
- Ułożenie nawierzchni żwirowej grubości 10 cm
- Ułożenie nawierzchni żwirowej grubości 20 cm

Budowa kanalizacji

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie wsi Prioma to kolejny etap budowy zorganizowanego systemu sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Płońnica.

14 marca 2004 roku przekazano do eksploatacji w miejscowości Płońnica biologiczno-chemiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości 150 m³ /dobę (docelowo 450 m³ /dobę). W pierwszej kolejności wybudowano sieć kanalizacji w Płońnicy. W roku 2010 do sieci przyłączona została wieś Rutkowice, w 2011 Mały Łęck, w 2012 zostaną przyłączone Turza Mała i Skurpie. Oczyszczalnia pracuje również w dużej części na ściekach dowożonych. Oczyszczanie ścieków ze zbiorników bezodpływowych jest procesem bardzo trudnym i wymaga dużych nakładów finansowych.

Podłączenie kolejnych gospodarstw domowych do systemu kanalizacji i odprowadzanie większej ilości nieczystości płynnych do oczyszczalni poprawi jej funkcjonowanie i wydajność, a tym samym obniży koszty jednostkowe jej eksploatacji.

Aktualnie ścieki powstające na terenie wsi Prioma oraz na pozostałym nieskanalizowanym terenie Gminy Płońnica odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, a następnie do oczyszczalni ścieków. Większość zbiorników nie spełnia określonych warunków technicznych jakim powinny odpowiadać (nieuszczelność), część gospodarstw domowych w ogóle ich nie posiada. Brak urządzeń oczyszczających i gromadzących ścieki powoduje, że nieczystości socjalno-bytowe są odprowadzane bezpośrednio do rowów melioracyjnych, zanieczyszczających okoliczne ciekły wodne.

Sanityzacja gminy jest procesem długotrwałym, jednak dalsza jego realizacja zapewni harmonijny rozwój gminy. Budowa systemu kanalizacji sanitarnej na terenie wsi Prioma pozwoli uporządkować gospodarkę ściekową w środkowej części Gminy Płońnica i zlikwiduje barierę dla dalszego rozwoju miejscowości. Projekt pozytywnie wpłynie na zmniejszenie zagrożenia marginalizacją społeczno-gospodarczą tych terenów.

Tabela 10. Harmonogram, szacunkowy koszt realizacji i możliwe źródła finansowania planowanych do realizacji zadań na lata 2012 - 2019

Nazwa przedsięwzięcia	Planowany termin rozpoczęcia	Planowany termin zakończenia	Szacunkowy koszt ogółem (w zł)	Źródła finansowania
Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej w Priomie poprzez urządzenie placu zabaw	lipiec 2012	wrzesień 2012	18 300,00	budżet gminy (Fundusz Sołecki), Konkurs „Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla”
Zwiększenie oferty spędzania wolnego czasu dla wszystkich mieszkańców	2012	2019	30 000,00	budżet gminy (Fundusz Sołecki), Konkurs „Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla”, PROW 2007-2013
Ustawienie wiaty przystankowej	2013	2013	4 000,00	budżet gminy (Fundusz Sołecki)
Remont drogi gminnej 186009 N Turza Wielka – Rutkowice -Prioma	2016	2016	400 000,00	budżet gminy, budżet Wojewody Warmińsko-Mazurskiego ze środków za wyłączenie gruntów z produkcji rolnej
Budowa kanalizacji	2018	2019	1 200 000,00	budżet gminy, środki zewnętrzne

8. MONITORING, OCENA I AKTUALIZACJA PLANU

Kluczową rolę w monitorowaniu realizacji Planu Odnowy Miejscowości posiada Rada Gminy. Współpracuje ona z Radą Sołecką. Zadaniem Rady Gminy będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia spóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania. Do zadań Rady Gminy należeć będzie również bieżąca ocena skuteczności Planu. Z procesem oceny będzie powiązana aktualizacja Planu – corocznie wraz z przeglądem wykonania Planu będzie proponowane, w miarę potrzeby, wprowadzanie nowych zadań, wynikających z rodzących się potrzeb i możliwości. Propozycje nowych zadań będą mogły być zgłaszane przez Radę Sołecką, Wójta, bądź radnych. Będą one, podobnie jak pierwotna wersja Planu, zatwierdzane najpierw przez Radę Sołecką, a następnie przez Radę Gminy.

SPIS TABEL

<i>Tabela 1.</i>	<i>Liczba ludności sołectwa w kolejnych latach .....</i>	<i>7</i>
<i>Tabela 2.</i>	<i>Struktura przestrzenna wsi (w ha powierzchni oraz rozkład procentowy) .....</i>	<i>9</i>
<i>Tabela 3.</i>	<i>Dane dotyczące bezrobocia i ofert pracy dla Gminy Płońnica .....</i>	<i>10</i>
<i>Tabela 4.</i>	<i>Struktura użytków rolnych .....</i>	<i>10</i>
<i>Tabela 5.</i>	<i>Struktura gruntów ornych .....</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 6.</i>	<i>Struktura gospodarstw rolnych na terenie sołectwa Prioma .....</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 7.</i>	<i>Najpoważniejsze problemy wsi Prioma wg badania ankietowego.....</i>	<i>19</i>
<i>Tabela 8.</i>	<i>Analiza SWOT miejscowości Prioma .....</i>	<i>20</i>
<i>Tabela 9.</i>	<i>Wizja stanu docelowego Priomy .....</i>	<i>22</i>
<i>Tabela 10.</i>	<i>Harmonogram, szacunkowy koszt realizacji i możliwe źródła finansowania planowanych do realizacji zadań na lata 2012 – 2019.....</i>	<i>28</i>